

România europeană

19 martie 2007

publicație electronică editată de Agenția pentru Strategii Guvernamentale

ANALIZĂ
POLITIC
ECONOMIC
MEDIU
JUSTIȚIE
INTERNE
CONCURENȚĂ
SOCIAL
EDUCAȚIE
FINANȚE
CULTURA
EXTERNE
INTERVIU
UTILE

Uniunea Europeana sarbatoreste 50 de ani de la semnarea Tratatului de la Roma

- ▶ **Ce sarbatorim**
- ▶ **Realizarile Uniunii**
- ▶ **In viata de zi cu zi**
- ▶ **In elaborarea politicilor**
- ▶ **In regiunile Europei**
- ▶ **In promovarea drepturilor cetatenilor**
- ▶ **Institutiile Uniunii Europene**
- ▶ **Urmatorii 50 de ani**
- ▶ **Globalizarea**
- ▶ **Incalzirea globala**
- ▶ **Europa in lume**
- ▶ **Incurajarea democratiei si a participarii**
- ▶ **Surse de informare**

Pe 25 martie, Uniunea Europeana (UE) va sarbatori cea de-a 50-a aniversare a Tratatului

de la Roma, care a creat pe atunci Comunitatea Economica Europeana, denumirea sa anterioara, care a fost initial semnat de Germania, Belgia, Franta, Olanda, Italia si Luxemburg.

Printre primele obiective ale initiativei figurau crearea unei pietei agricole si industriale comune, precum si armonizarea economiilor tarilor semnatare.

Evident, oamenii de stat europeni incercau sa elimine eventuale motive ale unui conflict armat prin gestionarea cooperarii economice si prin promovarea prosperitatii colective. Erau anii intunecati ai asa-numitului razboi rece, iar Europa avea prezenta in minte amintirea celor doua razboaie mondiale din prima jumătate a secolului XX si trecea prin cosmarul unui posibil conflict nuclear.

In 1966, a fost creata PAC (Politica Agricola Comuna), care a injectat gramezi de subventii in sectorul agricol al statelor semnatare, fapt ce a promovat in mod artificial prosperitatea regionala, in detrimentul tarilor in curs de dezvoltare, constituind, prin urmare, cauza unei mari mizerii si si a disperarii in lume.

In 1973, comunitatea s-a extins prin integrarea Danemarcei, a Irlandei si a Regatului Unit, o tara in care mare parte a populatiei era, si inca mai este, sceptica in privinta initiativei regionale. In perioada 1981-1986 au intrat Grecia, Spania si Portugalia, tari acre, impreuna cu Irlanda, au inregistrat enorme avantaje de pe urma ajutorului comunitar destinat economiilor lor mai slab dezvoltate.

Tratatul de la Maastricht, din 1992, a creat UE, cu trei piloni de baza: primul dintre acestea, format din Comunitatea Europeana,

Europa

Europa în sărbătoare

Cea de-a 50-a aniversare a Tratatului de la Roma

ÎMPREUNĂ
DIN 1957

România europeană

ale carei decizii sunt luate de Comisia Europeană, cu sediul la Bruxelles. de Parlamentul European și de Curtea Europeană de Justiție. Al doilea pilon se refera la o politica externa și de apărare comună, stabilită în cadrul Consiliului European, creat în 1974 și format din șefii de guvern din UE. Cel de-al treilea se refera la diverse chestiuni interne.

Euro a fost, de asemenea, o creație a Tratatului de la Maastricht, odată cu înființarea Uniunii Monetare Europene. în prezent, din cei 27 de membri ai UE, 13 au adoptat moneda comună, care a reprezentat o poveste de mare succes, în ciuda unei opoziții crancene a unor segmente ultranationaliste și conservatoare, în special în Regatul Unit.

Prin intrarea României și Bulgariei în UE, anul acesta, se încheie un ciclu de extindere al Uniunii Europene, fiind reluată dezbaterea asupra necesității sau nu a unei consolidări mai serioase a Uniunii, inclusiv prin adoptarea unei Constituții Europene, idee recent respinsă de alegătorii uneia dintre țările adeptele ale conceptului european, Franța.

Referitor la politica externă, în perioada războiului rece comunitatea a urmat-o pe cea a Statelor Unite ale Americii (SUA), având în vedere că se afla sub umbrela de protecție nucleară. Cu toate acestea, spre dezamăgirea multora, odată cu încheierea războiului rece, UE a continuat să se afle în sâjalul politicii externe a SUA, fără să fi reușit să formuleze o politică proprie.

Odată cu unilateralismul crescând al politicii externe a SUA și cu abandonarea de către aceasta a normelor fundamentale ale dreptului internațional, UE trebuie să dezvolte mecanisme eficiente de formulare a propriei sale politici externe. Ca un corolar, aceeași provocare se referă și la domeniul militar.

În relațiile economice internaționale, în cadrul OMC (Organizația Mondială a Comerțului), UE s-a aliat cu SUA în așa-numitul cartel al bogatilor, în vederea promovării prosperității selective a catorva, în detrimentul vastei majorități a populației mondiale, în cadrul unei rusinoase practici, care umbrește multe succese obținute de către bloc în cooperarea internă.

Brazilia, care găzduiește un contingent de europeni superior majorității statelor membre ale UE, și care are granițe terestre cu Franța, în Guyana, urmărește cu mult interes evoluția formatării și aplicării politicilor blocului, așteptând ca UE să îmbratiseze, în viitorul apropiat, cauzele deosebit de meritorii ale justiției sociale și ale dreptului în relațiile internaționale.

Ce sărbătorim

Familia noastră europeană a luat naștere prin semnarea Tratatului de la Roma la 25 martie 1957. Cincizeci de ani mai târziu, legăturile în interiorul acestei familii sunt din ce în ce mai stranse. În ciuda diversității culturale, lingvistice și de tradiții, ne unesc valori comune: libertatea, democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului și egalitatea. Cincizeci de ani mai târziu, avem atâtea lucruri demne de a fi sărbătorite.

Pace și stabilitate

Faptul că în ultimii cincizeci de ani nu au existat războaie între țările care formează în prezent UE este fără precedent în istorie. Integrarea și extinderea Uniunii de la șase la 27 de țări a jucat un rol important în această privință. Totodată, UE a devenit unul dintre principalii promotori ai păcii în lume.

Libertate și democrație

Democrația este una dintre valorile noastre comune fundamentale. UE a consacrat libertatea printre aceste valori, adăugându-i noi dimensiuni, ca de exemplu libera circulație a persoanelor și marfurilor în interiorul frontierelor sale. Putem studia, lucra sau trăi într-o altă țară a UE îndeplinind un minim de formalități administrative și putem beneficia de asistența socială și de

sănătate pretutindeni în Europa. Putem călători aproape oriunde în Europa fără pasaport. UE a pus, de asemenea, bazele unui spațiu în care frontierele nu constituie obstacole în calea justiției sau securității.

Prosperitate

Cetățenii UE se bucură de un nivel de trai și de protecție socială care sunt printre cele mai ridicate din lume. Aceasta este esența modului de viață european: identificarea unui echilibru între creșterea prosperității și modelul social european. Puterea economică de care se bucură UE i-a conferit și responsabilități globale, reflectate în politica sa comercială și umanitară.

Locuri de muncă și creștere

Din aceste eforturi comune s-a născut o piață internă, cea mai vastă zonă de liber schimb din lume, o monedă unică pentru majoritatea cetățenilor UE și norme comune de protecție a mediului și de siguranță a produselor. Au fost,

România europeană

astfel, create locuri de munca, a fost stimulata cresterea economica, largindu-se totodata oferta de bunuri si servicii disponibile la preturi competitive.

Acestea sunt realizari remarcabile, demne de a fi sarbatorite, inasa nu ne intereseaza numai trecutul. Acesta este un prilej unic de a intelege mai bine prezentul si de a privi catre viitor, de a discuta despre Europa pe care ne-o dorim.

Unei astfel de aniversari merita sa i se dedice mai mult de o zi. Astfel, in intreaga Europa va fi organizata, in tot decursul anului, o ampla serie de evenimente. Speram ca va vor fi pe plac!

Realizarile Uniunii

50 de ani de cooperare europeana au adus europenilor numeroase beneficii concrete:

posibilitatea de a calatori cu mai mare usurinta aproape peste tot in UE fara a avea nevoie de pasaport, precum si posibilitatea de a incheia tranzactii financiare

transfrontaliere intr-o singura moneda, moneda euro. Milioane de tineri europeni au avut sansa de a studia si locui intr-o alta tara multumita programelor de schimb de studenti ale Uniunii.

In viata de zi cu zi

UE a creat o piata unica in care marfurile, persoanele, serviciile si capitalurile pot circula liber. A devenit principalul donator de ajutor umanitar si pentru dezvoltare din lume, precum si un actor important in materie de protectie a mediului si de imbunatatire a egalitatii intre sexe, in domeniul sanatatii publice si al drepturilor consumatorului.

In elaborarea politicilor

In ultimii 50 de ani, UE a avut o serie de initiative legislative privind imbunatatirea politicilor sociale, fiscale, de mediu si regionale.

In regiunile Europei

Inca de la inceput, UE s-a concentrat asupra politicii regionale si asupra stimulării economiei regiunilor defavorizate. In cursul ultimilor 50 de ani, UE a finantat mii de proiecte economice si de dezvoltare sociala in vederea recuperării decalajului dintre regiunile mai bogate si cele mai sarace.

In promovarea drepturilor cetatenilor

UE a infiintat servicii on-line de solutionare a problemelor dumneavoastra, menite sa ofere solutii rapide problemelor de natura transfrontaliera semnalate de intreprinderi, cetateni si autoritatile publice nationale.

Institutiile Uniunii Europene

Institutiile Uniunii Europene se pot imparti in doua categorii: cele care au orientare supranationala, cum ar fi: Comisia, Parlamentul European Curtea de Justitie si Curtea de Conturi Europeana si cele cu orientare interguvernamentala: Consiliul de Ministri si Consiliul European.

Comisia este alcatuita din reprezentanti numiti de statele membre pentru o perioada de 4 ani. Ei nu reprezinta interesele propriilor guverne ci, intruchipeaza ideea de unitate europeana. Comisia simbolizeaza si asigura functionarea ideii de integrare supranationala mai mult decat orice organism. Comisarii nu mai au dupa denumire nici un fel de legatura cu interesele guvernelor care i-au propus. Avand sediul la Bruxelles, Comisia identifica agenda de probleme si propune solutii pe care le inaintea Consiliului de Ministri.

Parlamentul European functioneaza la Strasbourg si este dupa cum spunea Conway Henderson "primul si singurul experiment in democratia transnationala". A fost infiintat in 1952 ca parte a Comunitatii Europene a Carbului si Otelului. El nu poate adopta legi dar are prerogative in ceea ce priveste supravegherea bugetului Uniunii, fiind in masura sa blocheze o serie de propuneri executive. Parlamentul are chiar dreptul de a dizolva Comisia, daca o asemenea hotarare intruneste doua treimi din voturi. Din 1979 membrii Parlamentului European sunt alesi direct de catre cetatenii din statele din care provin. In momentul in care Uniunea avea 12 membrii, numarul parlamentarilor se ridica la 518, dupa marirea ei la 15 membrii, numarul parlamentarilor a crescut la 626. Este de mentionat si faptul ca parlamentarilor sunt alesi proportional cu numarul populatiei din tara membra din care provin, iar in forul european nu mai sunt grupati pe blocuri nationale ci pe grupuri ideologice. In acest fel Parlamentul European ofera o imagine a spectrului politic al Uniunii Europene.

Curtea de Justitie a fost creata in 1952 si a constituit un factor important pentru integrarea

România europeană

europena. Curtea este alcatuita din 13 judecatori numiti de catre statele membre pentru un mandat de sase ani. Pentru Uniunea Europeana tratatele pe care le adopta reprezinta legea suprema. Curtea este chemata sa reglementeze si sa medieze diferite conflicte pornind de la aceste tratate. Cu alte cuvinte, reglementarile europene au intaietate in fata celor nationale. Din aceasta cauza putem spune ca, acest for a mers cel mai departe in limitarea autonomiei nationale.

Consiliul de Ministri este principala institutie

decizional a a Uniunii Europene, fiind cu deosebire un for interguvernamental. Echipele

gubernamentale din fiecare stat membru isi trimit reprezentantii in acest Consiliu, unde reprezinta in special interesul statului respectiv. Consiliul de Ministri nu are un caracter permanent, intalnirile intre membrii desfasurandu-se in vederea discutarii unui subiect anume. Din aceasta cauza problemele de natura tehnica au de cele mai multe ori prioritate fata de cele politice. Intalnirile sunt axate pe teme cum ar fi: agricultura, finantele si politica externa.

In 1975 ia nastere, in afara Comunitatii, Consiliul European, format din presedintii tarilor membre UE. Infiintarea Consiliului a fost o expresie a rezistentei pe care liderii respectivelor tari au manifestat-o vis-a-vis de ideea de a fi condusi de un for supranational. Acest organism devine in mod legal parte integranta a Uniunii Europene din anul 1986. Prin intalniri la cel mai inalt nivel, Consiliul incearca sa ajunga la intelegeri prin care sa se armonizeze orientarile politice ale statelor membre. Rolul este crucial pentru procesul de integrare europeana deoarece membrii Consiliului sunt cei care au puterea de a pune in practica, in tarile lor, orice hotarare luata la nivel european. Fiind un organism care reprezinta prin excelenta punctul de vedere interguvernamental, Consiliul poate fie sa promoveze, fie sa blocheze ideea supranationala.

Curtea de Conturi Europeana este cea mai tanarra institutie a Uniunii Europene. A luat fiinta in urma initiativei parlamentarului german, Dr. Heinrich Aigner (presedintele Comisiei de Control Bugetar), si a fost prevazuta inTratatul de la Bruxelles din 22 iulie 1975. Si-a ineput activitatea in1977. Are sediul propriu in Luxemburg din anul 1988.

Curtea de Conturi Europeana are ca obiective de baza realizarea expertizelor bugetului UE, a expertizei contabile si a verificarii legalitatii

tuturor cheltuielilor si redistribuirilor efectuate de UE, precum si de organele sale, reflectarea cu acuratete a □egistrarilor contabile inEURO si contribuie prin activitatile pe care le desfasoara la consolidarea monedei unice comunitare

Pe langa institutii, UE include o serie de organisme specializate:

- Mediatorul European si institutiile financiare: Banca Centrala Europeana si Banca Europeana de Investitii;

- Organisme cu rol consultativ: Comitetul Regiunilor si Comitetul Economic si Social;

- Organisme interinstitutionale: Oficiul de Publicatii Oficiale al Comunitatilor Europene si Oficiul de Selectie a Personalului Comunitatilor Europene;

-Agentii descentralizate:

- 17 agentii comunitare specializate care functioneaza in cadrul domeniul comunitar (primul pilon al Tratatului CE);

- ISIS (Institutul European pentru Studii de Securitate) si Centrul European pentru Observatii din Satelit, ambele functionale in cadrul Politicii Externe si de Securitate Comuna (al doilea pilon);

- Europol si Eurojust in cadrul Cooperarii Politienesti si Judiciare in Materie Penală (al treilea pilon).

Urmatorii 50 de ani

Cei care au fondat Uniunea Europeana in 1957, barbati si f e m e i deopotriva, erau vizionari. Insa nici chiar ei nu si-ar fi putut imagina cum va

arata Europa - si lumea - 50 de ani mai tarziu. Tot astfel, e greu de spus ce ne rezerva urmatorii 50 de ani, insa putem identifica deja cateva dintre provocarile importante cu care va trebui sa ne confruntam.

Globalizarea

UE va avea misiunea de a-i ajuta pe europeni sa prospere intr-o lume globalizata. Aceasta inseamna, in primul rand, sa poata garanta locuri de munca si crestere economica si sa stimuleze competitivitatea economica, asigurand totodata o mai buna protectie sociala. Investitiile UE in tehnologiile de varf si in cercetarea stiintifica vor constitui un factor determinant in acest sens. Cu ceva timp in urma, globalizarea era perceputa ca o modalitate prin care tarile bogate si cele sarace puteau beneficia, in egala masura, de pe urma integrarii economice si financiare internationale. Or, constatam in prezent ca, in acest proces, unii castiga si altii pierd. UE va resimti din plin

România europeană

presiunea imigrationista. Din moment ce nu mai exista frontiere interne, vor fi necesare reguli comune pentru cele externe. In timp, UE va trebui sa-si adapteze politica in domeniul imigratiei astfel incat sa tina cont de imbatranirea populatiei si de eventualele penurii de forta de munca in interiorul frontierelor sale.

Incalzirea globala

Avand in vedere cresterile de temperatura inregistrate peste tot in lume, guvernele si cetatenii UE considera incalzirea globala, asociata

cu emisiile de gaze cu efect de sera, drept o amenintare importanta la adresa mediului. UE a depus eforturi semnificativ

e pentru a fi intreprinse actiuni de remediere a acestei tendinte la nivel international. Astfel, actioneaza pe plan intern pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de sera pana in 2012, in conformitate cu angajamentele asumate in cadrul Protocolului de la Kyoto. UE se angajeaza, de asemenea, sa efectueze reduceri si mai importante in perioada urmatoare, in cadrul unui efort coordonat global. O solutie ar fi utilizarea mai eficienta a energiei si orientarea intr-o mai mare masura a productiei spre surse regenerabile, slab poluante, din cadrul UE. Pe masura ce propriile sale rezerve de petrol si gaz se imputineaza, UE trebuie, totodata, sa-si asigure aprovizionarea cu energie curata, din surse externe fiabile. Pentru a putea face fata acestor provocari, UE promoveaza utilizarea energiilor regenerabile, precum energia solara, eoliana sau cea derivata din biomasa, pentru a satisface, intr-o proportie crescanda, nevoile noastre energetice si si-a propus, de asemenea, reducerea consumului de energie cu pana la 20% pana in 2020, printr-o utilizare mai eficienta a acesteia. Pentru a garanta, pe viitor, securitatea aprovizionarii, in special cu gaz, din surse externe, Uniunea cauta sa stabileasca relatii de aprovizionare stabile si durabile cu tari bogate in resurse energetice, precum Rusia.

Europa in lume

Cat de mult se mai poate extinde UE? Impactul extinderilor viitoare reprezinta o sursa de preocupare pentru unii europeni. UE va trebui sa-si defineasca limitele si va face acest lucru cu participarea si acordul deplin al tuturor cetatenilor sai. Pe masura ce Uniunea se largeste, responsabilitatile sale devin, la randul lor, din ce in ce mai mari. Un razboi intre statele UE este, in

prezent, de neconceput, datorita sentimentului de unitate care s-a creat intre acestea in ultimii 50 de ani. Intr-o lume complexa, instabila, aflata in continua schimbare, UE va avea misiunea de a promova pacea si stabilitatea dincolo de frontierele sale. In acest sens, se va implica intr-o mai mare masura in actiunile de prevenire a conflictelor si de mentinere a pacii, isi va folosi influenta pentru a stabili reguli mai bune si mai juste in comertul international si va juca, in continuare, un rol proeminent in acordarea de asistenta umanitara si de ajutor pentru dezvoltare, oriunde este necesar.

Incurajarea democratiei si a participarii

Pentru a raspunde cu succes provocarilor urmatoilor 50 de ani, Uniunea Europeana va avea nevoie de instrumente juridice si administrative mai bune, care nu sunt inca disponibile. O prima incercare in

acel sens a esuat in 2005, o data c u respingerea proiectului d e constitutie a UE de catre alegatorii din Franta si Tarile de

Jos. Conducatorii UE au recunoscut ca, cel putin in parte, motivul pentru care votul a fost negativ este acela ca cetatenii europeni sunt de parere ca nu au suficiente informatii despre Europa si se simt exclusi din procesul decizional. Prin urmare, a fost lansata o serie de initiative destinate sa restabileasca dialogul cu cetatenii si sa le dea acestora posibilitatea de a-si exprima opinia in legatura cu aspectele politice viitoare, inclusiv in legatura cu reformele institutionale care vor fi necesare in urmatoorii ani pentru a asigura functionarea eficienta a UE in secolul 21.

Surse de informare

www.bloombiz.ro
www.europa.eu/50/
www.europarl.europa.eu/